

Analysavdelningen
Maria Rude
maria.rude@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över betänkandet Översyn av yrket personlig assistent (SOU 2020:1)

Socialdepartementets dnr. S2020/00202/SOF

Socialstyrelsen ställer sig positiv till betänkandet och anser att det är en viktig kartläggning som har gjorts.

Socialstyrelsen lämnar följande synpunkter på remissen.

8.4.1 Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett nationellt utbildnings- och kunskapsmaterial

Socialstyrelsen är positiv till förslaget att myndigheten får i uppdrag att ta fram och förvalta ett samlat digitalt utbildnings- och kunskapsmaterial om personlig assistans. Det finns redan idag ett grundmaterial i form av en yrkesintroduktion för baspersonal som arbetar med personer med funktionsnedsättning på Kunskapsguiden. Det finns även material framtagna av andra aktörer som Socialstyrelsen kan ta del av. Socialstyrelsen anser att det finns ett behov av att utveckla ett specificerat stöd för denna yrkesgrupp. I betänkandet (s. 233) framgår att utredningen bedömer att myndigheten till stora delar kan ta fram utbildningsmaterialet genom att vidareutveckla och presentera befintlig kunskap så att kunskapen anpassas till personliga assistenters behov. Socialstyrelsen ser dock att förutsättningar, i form av till exempel arbetsuppgifter, arbetsförhållanden och utbildningsbakgrund, i fråga om personliga assistenter delvis skiljer sig från den baspersonal som befintligt stöd riktar sig till. För att kunna vidareutveckla de befintliga stöden till att rikta sig särskilt till personliga assistenter behöver därför Socialstyrelsen särskilt utreda vilka kompetenser som just denna yrkesgrupp behöver. Att utbildnings- och kunskapsmaterialet även enligt förslaget ska rikta sig till assistansanvändare och närstående gör också att kompetensbehov för dessa målgrupper behöver utredas särskilt.

Materialet föreslås även innefatta arbetsmiljölagstiftning. Den här delen anser Socialstyrelsen behöver göras i samverkan med Arbetsmiljöverket, vilket också är utredningens förslag.

8.4.3 Tillsyn och kunskapsstöd för att tydliggöra vad som gäller när assistenter utför egenvård och vård på delegation

Socialstyrelsen håller med om utredningens bedömning att kunskapen om vilka regler som gäller och hur ansvarsförhållandena ser ut när personliga assistenter utför egenvård och hälso- och sjukvård på delegation behöver öka. Ett kunskapsstöd syftar enligt utredningen till att ge vägledning vid planering och genomförande av vårdinsatser. Vårdnära arbetsuppgifter utgör en stor del av assistenters vardag och assistenter efterfrågar stöd i detta arbete. Myndigheten anser dock att ett eventuellt uppdrag behöver beakta både den pågående utredningen om stärkt rätt till personlig assistans för stöd vid egenvård, vid tillsyn samt för barn (dir 2020:3) och myndighetens pågående arbete med Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2009:6) om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Urban Lindberg. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Natalia Borg, Erik Höglund, Jenny Rehnman, Thomas Lindén och enhetschefen Eva Wallin deltagit. Utredaren Maria Rude har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Urban Lindberg

Maria Rude